

Efterkrigstidens bygninger op til ca. 1980 er beskrevet samlet i dette stilblad. Der er tale om forholdsvis få bygninger inden for det område af bymidte, der er omfattet af bevaringsregler, men ikke desto mindre er det vigtigt, at også disse bygninger behandles med respekt for den arkitektoniske helhed, de indgår i, da ugenemtænkte ændringer kan være til stor skade for helheden. I dette stilblad er bygningstyperne for overskuelighedens skyld delt op i statslånshuset, 50'er-murermestervillaen og den funktionelle tradition.

Statslånshusene er bygget i perioden 1938 til 1958, hvor staten ydede lavtforrentede lån for at fremme boligbyggeriet. Det var en betingelse, at boligerne overholdt snævre rammer for pris og størrelse, og derfor er der tale om beskedne huse, der ofte er meget velgennemtænkte for at udnytte den begrænsede plads. Den traditionelle rumdeling blev blødt op med spiseplads i køkkenet og en mere uformel holdning til stuen, der ofte havde direkte adgang til værelser. Husets konstruktion er enkel, og i modsætning til de traditionelle murermestervillaer fremtræder husene lette med lav facadehøjde og taghældning. Husene er ofte opført i teglsten med eternitskifer på taget, og i mange tilfælde er der arbejdet med enkle, men smukke detaljer og træpartier, der fremhæver fordøren og større vinduer til stuen.

50'er murermestervillaen har mange fællestræk med de ældre Bedre Byggeskik-inspirerede villaer, men adskiller sig markant ved store tagudhæng og varierende vinduesstørrelser, der giver husene et lettere og mindre kompakt udseende. Til fællestrækkene hører den høje kælder, den udnyttede tagetage og facader og tage af tegl. Husene har ofte dekorative elementer som træskodder, markerede indgangspartier og blyruder.

Den funktionelle tradition er en betegnelse, der dækker den særlige danske udgave af modernismen, som forener modernismens funktionelle og saglige enkelhed med den danske tradition for murede huse. Husene har tydelige referencer til traditionel dansk byggeskik med enkle, murede detaljer og markante bygningskroppe, men de er uden nostalgi, og indarbejder funktionalismens asymmetriske facader og moderne rumindretning til en smuk, harmonisk helhed. Stilen opstod i 30'erne, men har sat sig tydelige spor i såvel statslånshusene som murermestervillaerne fra 50'erne og senere byggeri.

Bygningsdele og overflader. For alle tre hustyper gælder det, at de er opført som traditionelt håndværk, men med et fornyet arkitektonisk udtryk, der peger fremad med afsæt i det dansk byggeskik. Det er derfor vigtigt at undgå nostalgiske løsninger, der strider mod arkitekturen, men det er også vigtigt at bibeholde det håndværksmæssige præg.

Husene har ofte individuelt udformede detaljer ved vinduer, døre, udhæng, skorsten og lignende, og det er vigtigt for husets udtryk at holde fast i disse.

Facader. Murværket er ofte udført med fugetyper og murstensforbandter, der er med til at understrege husenes karakter, og ved renovering er det vigtigt at fastholde disse detaljer. Vandskuring eller pudsning af facaderne skal undgås, da det vil ødelægge husets arkitektoniske sammenhæng.

Tag. Murermestervillaerne fra 50-erne har altid udhæng, mens de to andre typer både kan have udhæng og enkelt udformede gesimser. Hvor husene oprindeligt har lav taghældning med skifertage, er det vigtigt at fastholde dette indtryk, eventuelt med udskiftning til tagpap. Tegltage skal udskiftes med tegl af samme type og farve, og glaserede teglsten må ikke benyttes, da de er ødelæggende for helhedsindtrykket. Udformningen af udhæng og gesims skal så vidt muligt bibeholdes, og tagsten, der bukker ud over sternbrædtet må ikke benyttes, da de er fremmede for arkitekturen. Tagrender skal udføres i Zink, og kviste skal udformes så de passer til husets arkitektur. Tagvinduer var ofte støbejernsvinduer, der nu kan fås i en isoleret udgave, men Veluxvinduer, der kom på markedet i 1942, kan også være et alternativ.

Vinduer og døre. Vinduer og døre varierer i udformning, og ved udskiftning skal den oprindelige opdeling og de oprindelige dimensioner bibeholdes. Bondehus-vinduer og andre nostalgiske typer er fremmede for arkitekturen og må ikke isættes. Der må isættes termovinduer i træ, træ-alu og komposit i samme dimensioner som de oprindelige. Plasticvinduer må ikke benyttes.

Regler. Ovenstående krav er gældende i bevaringsområdet i Ringkøbing og i visse bevarende lokalplaner, og anbefales fulgt i andre områder. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Ringkøbing-Skjern Kommune.

